II

*(Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění není povinné)*

# ROZHODNUTÍ

# KOMISE

## ROZHODNUTÍ KOMISE

**ze dne 29. května 2009,**

**kterým se povoluje odchylka požadovaná Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska ve vztahu k Anglii, Skotsku a Walesu podle směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů**

*(oznámeno pod číslem K(2009) 3853)*

**(Pouze anglické znění je závazné)**

(2009/431/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [1], a zejména na bod 2 třetí pododstavec přílohy III uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Pokud se množství statkových hnojiv, které členský stát zamýšlí použít na hektar za rok, liší od množství stanoveného v první větě druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a v bodu 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, musí být určeno tak, aby neohrozilo dosažení cílů uvedených v článku 1 uvedené směrnice, a musí být zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou v tomto případě např. dlouhá vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.

(2) Dne 14. ledna 2009 předložilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska Komisi žádost o povolení odchylky podle bodu 2 třetího pododstavce přílohy III směrnice 91/676/EHS ve vztahu k Anglii, Skotsku a Walesu.

(3) Požadovaná odchylka se týká úmyslu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska povolit v Anglii, Skotsku a Walesu použití dusíku pocházejícího ze statkových hnojiv v zemědělských podnicích s travinnými porosty ve výši až 250 kg na hektar za rok. Podle odhadů se odchylka v Anglii, Skotsku a Walesu týká přibližně 1 950 podniků, což představuje 1,3 % z celkového počtu zemědělských podniků, 1,5 % využívané zemědělské půdy a 21 % celkového počtu mléčných hospodářských zvířat.

(4) Byly přijaty právní předpisy provádějící směrnici 91/676/EHS, včetně vymezení zranitelných oblastí a zřízení akčního programu v Anglii (nařízení 2008 č. 2349), ve Skotsku (nařízení 2008 č. 298) a ve Walesu (nařízení 2008 č. 3143), které se používají souběžně s tímto rozhodnutím.

(5) Vymezené zranitelné oblasti, na něž se vztahují akční programy, pokrývají 68 % celkové rozlohy Anglie, 14 % celkové rozlohy Skotska a 4 % celkové rozlohy Walesu.

[1] Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1.

(6) Z předaných údajů o jakosti vody vyplývá, že 83 % útvarů podzemních vod v Anglii má střední koncentraci dusičnanů nižší než 50 mg/l, přičemž 58 % koncentrací je nižších než 25 mg/l. Přes 90 % útvarů podzemních vod ve Skotsku a Walesu má střední koncentraci dusičnanů nižší než 50 mg/l a přes 70 % má koncentraci nižší než 25 mg/l. U povrchových vod v Anglii má více než 50 % monitorovacích míst střední koncentraci dusičnanů nižší než 25 mg/l a pouze 9 % má koncentraci vyšší než 50 mg/l. Ve Skotsku a Walesu má přes 90 % monitorovacích míst střední koncentraci dusičnanů nižší než 25 mg/l a žádná místa nepřekračují hodnotu 50 mg/l.

(7) Mezi hlavní druhy pasoucích se hospodářských zvířat v Anglii, Skotsku a Walesu patří skot včetně skotu chovaného na mléko a ovce, přičemž počty hospodářských zvířat vykazují v letech 1995–2007 klesající trend (snížení o 13 % u skotu a o 22 % u ovcí a jehňat). Okolo 48 % celkové produkce statkových hnojiv se zpracovává jako pevná hnojiva vzniklá ze slámy, 52 % statkových hnojiv se zpracovává jako kejda.

(8) Použití chemických hnojiv se za posledních dvacet let snížilo o 42 % u dusíku a o 49 % u fosforu. Použití chemického dusíku na mléčných pastvinách se od roku 1999 snížilo o 37 % a v roce 2007 dosahovalo hodnoty 128 kg N/ha. Vnitrostátní bilance dusíku a fosforu OECD vykazují za období let 1985 až 2002 pokles bilance dusíku ze 46 na 22 kg N/ha a bilance fosforu z 15 na 12 kg P/ha.

(9) Pastviny zaujímají 69 % celkové zemědělské plochy v Anglii, Skotsku a Walesu, z čehož 46 % je extenzivních a 54 % řízených pastvin. 31 % celkové zemědělské plochy tvoří orná půda.

(10) Z dokumentace předložené spolu s oznámením vyplývá, že navrhované množství 250 kg dusíku na hektar za rok ze statkových hnojiv v zemědělských podnicích s pastvinami je zdůvodněno na základě objektivních kritérií, jakými jsou vysoké srážky, dlouhé vegetační období a velké výnosy trávy s vysokou spotřebou dusíku.

(11) Komise po přezkoumání žádosti zastává názor, že navrhované množství 250 kg na hektar neohrozí dosažení cílů směrnice 91/676/EHS, budou-li splněny některé přísné podmínky.

(12) Toto rozhodnutí by mělo být použitelné v souvislosti s akčními programy pro Anglii, Skotsko a Wales na období let 2009 až 2012.

(13) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro dusičnany zřízeného podle článku 9 směrnice 91/676/EHS,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

*Článek 1*

Odchylka požadovaná Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska ve vztahu k Anglii, Skotsku a Walesu za účelem povolení vyššího množství statkových hnojiv, než stanoví první věta druhého pododstavce bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS a bod 2 písm. a) přílohy III uvedené směrnice, se uděluje za podmínek stanovených v tomto rozhodnutí.

*Článek 2*

**Definice**

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:

a) „zemědělskými podniky s pastvinami“ se rozumějí podniky, v nichž tvoří travní porost nejméně 80 % zemědělské plochy vhodné pro použití statkových hnojiv;

b) „pasoucími se hospodářskými zvířaty“ se rozumí skot (s výjimkou jatečných telat), ovce, jelenovití, kozy a koně;

c) „travou“ se rozumí trvalé nebo dočasné travní porosty (za dočasné se považují pozemky ležící ladem po dobu kratší čtyř let).

*Článek 3*

**Oblast působnosti**

Toto rozhodnutí se použije individuálně na zemědělské podniky s pastvinami a za podmínek uvedených v článcích 4, 5 a 6.

*Článek 4*

**Každoroční žádost o povolení a závazek**

1. Zemědělci, kteří chtějí odchylky využívat, každoročně předloží příslušným orgánům žádost o její povolení.

2. Spolu s každoroční žádostí uvedenou v odstavci 1 se písemně zaváží k plnění podmínek stanovených v článcích 5 a 6.

3. Příslušné orgány zajistí, aby byly všechny žádosti o povolení odchylky předloženy ke správní kontrole. Pokud kontrola prokáže nesplnění podmínek uvedených v článcích 5 a 6, je o tom žadatel vyrozuměn. V takovémto případě se žádost považuje za zamítnutou.

*Článek 5*

**Použití statkových a jiných hnojiv**

1. Množství statkových hnojiv pocházejících z pasoucích se hospodářských zvířat, které je každoročně vpraveno do půdy v zemědělských podnicích s pastvinami, včetně množství vpraveného samotnými zvířaty, nepřekročí množství statkových hnojiv obsahující 250 kg dusíku na hektar za podmínek stanovených v odstavcích 2 až 7.

2. Celkový přísun dusíku nepřekročí předpokládané nároky dotyčné plodiny na živiny a zohledňuje i zásobování z půdy.

3. Pro každý zemědělský podnik se vede plán hnojení, jenž u zemědělské půdy popisuje střídání plodin i plánované použití statkových, dusíkatých a fosfátových hnojiv. Tento plán se v podniku zpřístupní v každém kalendářním roce nejpozději do 1. března.

Plán hnojení obsahuje tyto údaje:

a) počet hospodářských zvířat, popis systému ustájení a uskladnění, včetně dostupných skladovacích kapacit pro statková hnojiva;

b) výpočet množství dusíku i fosforu vyprodukovaného ze statkových hnojiv v zemědělském podniku (po odečtení ztrát při ustájení a skladování);

c) střídání plodin a plošnou výměru každé plodiny, včetně situačního náčrtu s umístěním jednotlivých pozemků;

d) předpokládané nároky na dusík a fosfor u plodin;

e) množství a druh statkových hnojiv vyvezených mimo zemědělský podnik nebo do něj;

f) výsledky analýzy půdy, pokud jde o stav půdy z hlediska dusíku a fosforu, jsou-li k dispozici;

g) použití dusíku a fosforu ze statkových hnojiv na každém pozemku;

h) použití dusíku a fosforu prostřednictvím umělých a jiných hnojiv na každém pozemku.

Tyto plány se aktualizují nejpozději sedm dní po provedení jakékoli změny v zemědělských postupech, aby se zajistil soulad plánů a skutečných zemědělských postupů.

4. Každý zemědělský podnik vede evidenci hnojení včetně informací týkajících se hospodaření s dusíkem a přísunu fosforu. Tyto informace se každoročně předkládají příslušnému orgánu.

5. Každý zemědělský podnik s pastvinami, který využívá tuto odchylku, souhlasí s případnou kontrolou žádosti uvedené v čl. 4 odst. 1, jakož i plánu a evidence hnojení.

6. V každém zemědělském podniku využívajícím odchylku se zpřístupní výsledky analýzy koncentrace dusíku a fosforu v půdě. Pro každou oblast zemědělského podniku, jež je homogenní z hlediska střídání plodin a vlastností půdy, se odběr vzorků a analýza provede nejméně jednou za čtyři roky. Vyžaduje se nejméně jedna analýza na každých 5 hektarů zemědělské půdy.

7. Před osevem travou na podzim se nesmí statková hnojiva rozmetávat.

*Článek 6*

**Hospodaření s půdou**

Na 80 nebo více procentech plošné výměry vhodné pro použití statkových hnojiv se v zemědělských podnicích vyseje tráva. Zemědělci, kteří využívají jednotlivé odchylky, provedou tato opatření:

a) dočasné travní porosty na písčitých půdách se budou orat na jaře;

b) bezprostředně po zaorání trávy na všech půdních typech následuje osev plodinami s vysokou potřebou dusíku;

c) střídání plodin nezahrnuje luštěniny nebo jiné plodiny, které vážou atmosférický dusík; to však neplatí pro jetel na pastvinách s méně než 50 % jetele, ani pro jiné luštěniny, pod které se seje tráva.

*Článek 7*

**Ostatní opatření**

Tato odchylka se použije, aniž jsou dotčena opatření, která musí vyhovovat jiným právním předpisům Společenství pro ochranu veřejného zdraví a zdraví zvířat a pro oblast životního prostředí.

*Článek 8*

**Monitorování**

1. Příslušný orgán vypracuje a každoročně aktualizuje mapy zachycující procentuální podíl zemědělských podniků s pastvinami, hospodářských zvířat a zemědělské půdy, na které se v každé oblasti vztahuje jednotlivá odchylka. Tyto mapy se každoročně předkládají Komisi spolu se zprávou uvedenou v článku 10 tohoto rozhodnutí.

2. Monitorování zemědělských podniků, na které se vztahuje akční program a odchylka, se provádí v měřítku pro pozemky zemědělských podniků v zemědělských monitorovacích pásmech. Referenční monitorovací povodí je reprezentativní pro různé půdní typy, úrovně intenzity a postupy hnojení.

3. Šetření a rozbory živin uvedené v článku 5 tohoto rozhodnutí poskytnou údaje o místním využívání půdy, střídání plodin a zemědělských postupech v zemědělských podnicích, které využívají jednotlivých odchylek. Tyto údaje se mohou použít pro modelové výpočty rozsahu vyplavování dusičnanů a úniku fosforu z pozemků, na kterých se použije na hektar a za rok až 250 kg dusíku obsaženého ve statkových hnojivech z pasoucích se hospodářských zvířat.

4. Monitorování mělkých podzemních vod, půdní vody, drenážní vody a vodních toků v zemědělských podnicích patřících k monitorovacím místům zemědělských pásem poskytne údaje o koncentraci dusičnanů a fosforu ve vodě, která opouští kořenovou zónu a vstupuje do podzemních a povrchových vod.

5. U zemědělských pásem nacházejících se v blízkosti nejohroženějších vodních útvarů se provádí zvýšené monitorování vody.

6. Za účelem shromáždění podrobných vědeckých údajů o intenzivním hospodaření na pastvinách před skončením období platnosti odchylky se provede studie s cílem zlepšit hospodaření s živinami. Tato studie se zaměří na ztráty živin včetně vyplavování dusičnanů, denitrifikačních ztrát a ztrát fosfátů při intenzivní mlékárenské výrobě v reprezentativních oblastech.

*Článek 9*

**Kontrola**

1. Příslušný vnitrostátní orgán provede správní kontroly ve všech zemědělských podnicích, které využívají jednotlivé odchylky, aby posoudil, zda je dodržováno maximální množství 250 kg dusíku ze statkových hnojiv z pasoucích se hospodářských zvířat na hektar a za rok, jakož i maximální úrovně dusíkatých hnojiv a podmínky využívání půdy.

2. Na základě analýzy rizik, výsledků kontrol z předchozích let a výsledků všeobecných namátkových kontrol právních předpisů provádějících směrnici 91/676/EHS se vypracuje program inspekcí v terénu. Inspekce v terénu se provádějí nejméně ve 3 % zemědělských podniků využívajících jednotlivé odchylky s ohledem na podmínky stanovené v článcích 5 a 6.

*Článek 10*

**Podávání zpráv**

1. Příslušný orgán předkládá každoročně Komisi výsledky monitorování spolu se stručnou zprávou o vývoji kvality vody a postupech použitých při hodnocení. Zpráva poskytne informace o tom, jak prostřednictvím kontrol na úrovni zemědělských podniků probíhá hodnocení uplatňovaných podmínek v rámci povolené odchylky, a rovněž informace o nevyhovujících podnicích na základě výsledků správních inspekcí a inspekcí prováděných v terénu.

První zpráva se podá do června 2010 a v následujících letech každoročně do června.

2. K takto dosaženým výsledkům Komise přihlédne v případě nové žádosti o povolení odchylky.

*Článek 11*

**Použitelnost**

Toto rozhodnutí se použije ve spojení s předpisy, jimiž se provádí akční program v Anglii (nařízení 2008 č. 2349), ve Skotsku (nařízení 2008 č. 298) a ve Walesu (nařízení 2008 č. 3143). Je použitelné do 31. prosince 2012.

*Článek 12*

Toto rozhodnutí je určeno Spojenému království Velké Británie a Severního Irska.

V Bruselu dne 29. května 2009.

*Za Komisi*

Stavros DIMAS

*člen Komise*